

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Aleše Smetanky a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Bc. M. H.**, zastoupený Mgr. Zdeňkem Burdou, advokátem se sídlem Fibichova 218, Mělník, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 11. 2023, č. j. 142750/2023/KUSK/HRO, a ze dne 20. 2. 2024, č. j. 026072/2024/KUSK/OSŽPS/RAU, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2024, č. j. 44 A 2/2024-45,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Zdeňku Burdovi, advokátovi **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobce v řízení o kasační stížnosti ve výši 6.800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalobce byl ve dvou správních řízeních shledán vinným ze spáchání přestupků podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o silničním provozu*“), které, stručně řečeno, spočívaly v tom, že žalobce se svým vozidlem Peugeot 406, RZ: X (dále jen „*vozidlo*“) opakovaně v různých dnech stál neoprávněně na chodníku v obci Mělník, na křižovatce mezi ulicemi Sokolovská a Oldřicha Wenzla.

[2] Za spáchané přestupky byl žalobci uložen nejprve (i) rozhodnutím Městského úřadu Mělník (dále jen „*městský úřad*“) ze dne 26. 4. 2023, č. j. MUME-28682/DSA/23/LUVE (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí č. 1*“), správní trest pokuty ve výši 1.500 Kč (za přestupek, kterého se dopustil dne 9. 8. 2022) a povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1.000 Kč, a poté (ii) rozhodnutím městského úřadu ze dne 11. 5. 2023, č. j. MUME-

34577/DSA/23/LUVE (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí č. 2*“), správní trest pokuty ve výši 2.000 Kč (za přestupky, kterých se dopustil dne 15. 10. 2022 a dne 31. 10. 2022) a povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1.000 Kč.

[3] Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 11. 2023, č. j. 142750/2023/KUSK/HRO, částečně změnil prvostupňové rozhodnutí č. 2, nicméně v části týkající se spáchání výše uvedeného přestupku a uložení pokuty a náhrady nákladů správního řízení jej potvrdil. Dále žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 2. 2024, č. j. 026072/2024/KUSK/OSŽPS/RAU, částečně změnil prvostupňové rozhodnutí č. 1, nicméně v části týkající se spáchání výše uvedených přestupků a uložení pokuty a náhrady nákladů správního řízení jej rovněž potvrdil.

[4] Žalobce obě rozhodnutí žalovaného napadl samostatnými správními žalobami u Krajského soudu v Praze (dále jen „*krajský soud*“), který nejprve obě řízení spojil ke společnému projednání, a poté obě žaloby rozsudkem ze dne 30. 5. 2024, č. j. 44 A 2/2024-45, zamítl.

[5] Krajský soud předně shrnul svá zjištění, která učinil ze správních spisů a zrekapituloval obsah podání účastníků. Poté vymezil předmět sporu. Podle správních orgánů žalobce naplnil skutkovou podstatu předmětných přestupků porušením § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu, dle kterého jiní účastníci provozu na pozemních komunikacích než chodci nesmějí užívat chodníku nebo stezky pro chodce, pokud není v tomto zákoně stanoveno jinak. Žalobce naproti tomu zastává názor, že se svým vozidlem nestál na chodníku, neboť dané místo má povahu jiné plochy pro stání vozidel.

[6] Krajský soud konstatoval, že zákon ani jiný právní předpis vymezení pojmu chodník neobsahuje, a proto bylo třeba vyjít z judikatury správních soudů, které se touto otázkou v minulosti již opakovaně zabývaly. Na základě jím citované judikatury dospěl k závěru, že správní orgány správně posoudily spornou plochu jako chodník. Krajský soud na základě zjištěného skutkového stavu, který bezpečně plyne z mnoha fotografií založených ve správním spisu a rovněž i z videozáznamu pořízeného strážníky městské policie, konstatoval, že posuzovaná plocha, na níž vozidlo žalobce v době spáchání jednotlivých přestupků stálo, je chodníkem ve smyslu § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu. Správní orgány se v souladu s judikaturou neomezily toliko na zkoumání stavebně-technického provedení chodníku, ale vyjádřily se i k jeho funkci, neboť jeho užití chodci dovozovaly zejména z napojení na schodiště přilehlé budovy. Soud proto neshledal žaloby důvodnými.

[7] Proti napadenému rozsudku žalobce (dále jen „*stěžovatel*“) brojí kasační stížností. Nejprve v podání označeném jako „*blanketní kasační stížnost*“ uvedl, že napadá rozsudek krajského soudu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) soudního řádu správního (dále jen „*s. ř. s.*“). Za vadu správního řízení označil to, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadených rozhodnutích vycházel ve svém posouzení, že sporná plocha je jednoznačným chodníkem, nemá oporu ve spisech. Podle stěžovatele si „*krajský soud vymyslel*“, že účelem sporné plochy je zajištění přístupu chodců k budově. Přístup chodců je totiž k budově dostatečně zajištěn stávajícím chodníkem a hlavním vchodem ze zcela jiné světové strany. Zaparkované vozidlo proto nemohlo omezit či narušit pěší provoz. Nic nenásvědčuje jednoznačnému podřazení sporné plochy pod pojem chodník. Dále podle

pokračování

stěžovatele krajský soud nevzal v úvahu, že schodiště, kterým argumentoval, vede do prvního patra budovy a zcela zjevně není hlavním vstupem. Krajský soud nemohl vědět, zda sporná plocha byla vybudována kvůli schodišti anebo kvůli nákladové rampě. Schodiště mohlo být vybudováno až mnoho let po vybudování sporné plochy, tudíž sporná plocha nemůže být jednoznačným chodníkem.

[8] Stěžovatel svou kasační stížnost doplnil prostřednictvím ustanoveného zástupce. Za „*hlavní konkrétní důvod kasační stížnosti*“ označil důvod dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. spočívající ve vadách řízení. Zopakoval, že zjištění správního orgánu, že sporná plocha je chodníkem, nemá oporu ve spise. V katastru nemovitostí je u pozemku, na kterém se sporná plocha nachází (p. č. 1496/2, k. ú. Mělník), evidován způsob využití parcely jako ostatní komunikace. Z fotodokumentace též jednoznačně nevyplývá, že by se mělo jednat o chodník. Údajný chodník je na stejné úrovni jako silnice, není vyvýšený. Na fotografiích je naopak vidět chodník na protější straně ulice, a to jak v ulici Oldřicha Wenzla, tak v ulici Sokolovská, kde je v obou případech naprosto jednoznačné odlišení chodníku od silnice. Toto však neplatí pro místo, kde stěžovatel zastavil se svým vozidlem.

[9] Podle stěžovatele z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že účelem chodníku je pouze poskytnout prostor pro bezpečný pohyb pěších účastníků dopravního provozu, naopak o uživateli budovy nebyla učiněna žádná zmínka. Dovodit lze pouze to, že se stěžovatel svým jednáním dopustil znemožňování nebo ztěžování průchodu uživatelů nakládací rampy a schodiště vedoucího do prvního patra budovy, v žádném případě to však nemůže dokazovat jeho odpovědnost za pokutovaný skutek. Krajský soud proto neměl posoudit spornou plochu jako chodník, a tudíž stěžovatel neměl být shledán vinným za přestupek neoprávněného zastavení vozidla na chodníku.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že se ztotožňuje se závěry krajského soudu uvedenými v napadeném rozsudku. Podle žalovaného stěžovatel nevede odůvodněnou polemiku, proč neshledává vyústění schodiště jako plochu sloužící k pohybu chodců. Pokud schodiště končí na ploše, kde stál vozidlem stěžovatel, pak to svědčí výkladu, že se jedná o chodník, ne vozovku. Stavební předpisy ukládají mít před východem ze stavby tzv. rozptylovou plochu, tedy chodník, aby osoby nevstupovaly přímo na vozovku pod jedoucí vozidla. Stěžovatelova námitka, že hlavní vstup do budovy je z jiné světové strany, se mýlí s předmětem věci. Schodiště je nesporně určeno pro pěší chůzi, tedy ústí na chodník, a nikoliv do vozovky. Ani začátek schodiště v jiné výškové úrovni není relevantní pro posouzení sporné plochy. Stěžovatelovy úvahy, co bylo dříve, zda patro na budově nebo plocha pod schodištěm, nejsou pro posouzení aktuálního stavu rozhodující. I po pozdější přístavbě patra mohla plocha, kde stěžovatel stál vozidlem, projít stavební úpravou na chodník, tedy oddělení obrubníkem od vozovky (skutečný stav ale svědčí tomu, že obrubník oddělující chodník je staršího data, protože opravy komunikace ji postupně zvedly až na úroveň obrubníku). Stěžovatel pak pomíjí, že na plochu, kde stál vozidlem, ústí i další schodiště, které rozhodně nemohlo být nástavbou, a také slouží pouze chodcům.

[11] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených

(§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[12] S ohledem na skutečnost, že se jedná o věc, kterou před krajským soudem rozhodoval samosoudce, musel se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. nejprve zabývat otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

[13] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení Nejvyšší správní soud podrobně vyložil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ obsažený v § 104a s. ř. s. O přijatelnou kasační stížnost se dle právě uvedeného usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu existuje zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. O zásadní pochybení ve smyslu uvedeném pod bodem (4) půjde především tehdy, pokud krajský soud: a) nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Tato kritéria přijatelnosti kasační stížnosti jsou použitelná i po novele § 104a odst. 1 s. ř. s., která s účinností od 1. 4. 2021 rozšířila okruh případů, v nichž kasační soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2024, č. j. 3 Ads 147/2023-28).

[14] V nyní posuzované věci Nejvyšší správní soud považuje za příhodné rovněž poukázat na svou judikaturu, dle které je řízení o kasační stížnosti ovládáno zásadou dispoziční, tudíž obsah a kvalita kasační stížnosti do značné míry předurčují obsah rozhodnutí soudu. Je proto odpovědností stěžovatele, aby v kasační stížnosti specifikoval skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí krajského soudu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014-70). Jde proto k tíži stěžovatele, pokud v kasační stížnosti netvrdí důvody, pro které má být kasační stížnost přijatelná (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2023, č. j. 2 Ads 138/2022-44).

[15] Nejvyšší správní soud již výše uvedl, že stěžovatel k přijatelnosti své kasační stížnosti nic netvrdí. Z obsahu kasační stížnosti lze usoudit, že z výše uvedených čtyř judikaturně dovozených případů přijatelnosti kasační stížnosti připadá v úvahu pouze poslední zmíněný, tj. zásadní pochybení krajského soudu, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[16] V posuzovaném případě Nejvyšší správní soud shledal, že žádné z kritérií přijatelnosti nebylo splněno, a kasační stížnost je proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[17] Jelikož stěžovatel namítá kasační důvod dle § 103 písm. d) s. ř. s., který zahrnuje nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu, Nejvyšší správní soud se předně zabýval touto otázkou. Ostatně k nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku by musel kasační soud

pokračování

přihlédnout i bez návrhu (viz § 109 odst. 4 s. ř. s.). Napadený rozsudek zjevně netrpí ani vadou nesrozumitelnosti ani vadou nedostatku důvodů, které dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vedou k nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí (srov. např. rozsudek ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, nebo ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76). Krajský soud v napadeném rozsudku řádně a srozumitelně vyložil důvody svého rozhodnutí, vypořádal se se všemi podstatnými žalobními námitkami a jeho závěry jsou podpořeny srozumitelnou a logickou argumentací. Krajský soud shrnul obsah obou správních spisů, zrekapituloval podání účastníků, vymezil předmět sporu, uvedl relevantní právní úpravu a judikaturu, které aplikoval na zjištěný skutkový stav. Krajský soud se rovněž vypořádal se všemi podstatnými námitkami, které stěžovatel uplatnil v žalobách, a všechny své závěry přehledně, přesvědčivě a srozumitelně odůvodnil. Nejvyšší správní soud proto v dané souvislosti uzavírá, že napadený rozsudek je přezkoumatelný, a v tomto ohledu tedy do práv stěžovatele zasaženo nebylo.

[18] Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře již opakovaně zabýval otázkou naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu, která spočívá v porušení povinnosti řidiče vozidla nepoužívat chodník ve smyslu § 53 odst. 2 téhož zákona, resp. výkladem pojmu „chodník“. Z této judikatury plyne, že pro určení, zdali je posuzovaná plocha chodníkem, je třeba zkoumat nejen její stavebně technické provedení, ale zejména funkci, případně účel, který plní, tj. zda slouží pro bezpečný pohyb pěších účastníků dopravního provozu (viz rozsudek ze dne 10. 9. 2020, č. j. 6 As 165/2020-21, bod 10). Naopak nemůže být určující ani údaj o způsobu využití pozemku v katastru nemovitostí, ani obsah pasportu místních komunikací obce; rozhodující je pouze faktický stav na místě (viz rozsudek ze dne 24. 1. 2018, č. j. 6 As 333/2017-31, bod [9]). O faktickém stavu na místě musí správní orgány obstarat dostatečné důkazy, přičemž důkazní břemeno tíží správní orgán, který je povinen své závěry vyložit jednoznačně a přesvědčivě (viz rozsudek ze dne 31. 7. 2008, č. j. 2 As 48/2008-58). V nyní projednávané věci z napadeného rozsudku jednoznačně plyne, že krajský soud z této relevantní judikatury ve svém posouzení vycházel, což ostatně nezpochybnil ani stěžovatel v kasační stížnosti.

[19] Stěžovatel toliko namítá, že skutková podstata, ze které správní orgán vycházel, nemá oporu ve spise, přičemž polemizuje se závěrem správních orgánů (aprobovaným krajským soudem), že sporná plocha je chodníkem.

[20] Klíčové pro přezkum rozhodnutí o přestupku je posoudit, zda si správní orgány opatřily takovou sadu důkazů, z níž lze po jejich řádném zhodnocení učinit závěr o tom, že se obviněný skutku dopustil (tj. že vozidlo stěžovatele stálo na chodníku), a zároveň neexistují rozumné důvody zakládající pochybnosti o správnosti a úplnosti skutkových zjištění (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015-71, č. 3577/2017 Sb. NSS). Uvedené krajský soud ověřil ze správních spisů s tím, že skutkový stav měl za dostatečně zjištěný. Konstatoval, že zjištěný skutkový stav bezpečně plyne z mnoha fotografií založených ve správních spisech a rovněž i z tam obsaženého videozáznamu pořízeného strážníky městské policie. Na základě takto zjištěného skutkového stavu lze bez pochyb konstatovat, že posuzovaná plocha, na níž vozidlo stěžovatele v době spáchání přestupku stálo, je chodníkem. S tímto postupem i závěrem krajského soudu se Nejvyšší správní soud v posuzované věci ztotožňuje.

[21] Krajský soud souladně s judikaturou Nejvyššího správního soudu posoudil na základě obsahu správního spisu konstrukční řešení i účel a funkci posuzované plochy a ztotožnil se se správními orgány, že se jedná o chodník. Dle krajského soudu konstrukční řešení budovy, z níž na chodník přímo ústí dvoje schody, prokazuje záměr, aby byl chodník v těchto místech užíván k bezpečnému užití chodci – uživateli budovy. Založené fotografie zjevně nasvědčují tomu, že chodník má být v místech, kde stálo stěžovatelovo vozidlo, užíván při využití schodišť přiléhající budovy, ať už toho vedoucího z nadzemního podlaží, či druhého napojujícího nakládací rampu. Díky tomuto chodníku se totiž uživatelé dané budovy neocitnou při sestupu ze schodišť přímo na pozemní komunikaci, na níž by mohli být ohroženi provozem. Chodník lze současně užívat i k bezpečnému přechodu mezi těmito schodišti. Na něm následně (po sestoupení ze schodiště) mohou vyčkat, než budou mít možnost bezpečně pokračovat i kupříkladu na druhou stranu dané vozovky. Pokud by ale mělo být umožněno na tomto místě odstavovat či parkovat vozidla, shledaná funkce by nemohla být naplněna, neboť užití schodišť by bylo přítomnými vozidly zcela vyloučeno, nebo přinejmenším omezeno.

[22] Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že po seznámení se s důkazy založenými ve správních spisech (zejména fotografiemi, které jsou jasné a zřetelné) se zcela ztotožňuje s posouzením věci žalovaným a krajským soudem. Správní spisy poskytují dostatečnou oporu pro závěr, že stěžovatel svým vozidlem stál na chodníku, a tudíž se dopustil přestupku ve smyslu § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu ve spojení s § 53 odst. 2 téhož zákona.

[23] S ohledem na vše, co bylo uvedeno výše, Nejvyšší správní soud uzavírá, že jeho ustálená a vnitřně jednotná judikatura, která je relevantní pro nyní posuzovaný případ, poskytuje dostatečnou odpověď na námitky stěžovatele obsažené v kasační stížnosti. Krajský soud se v napadeném rozsudku ani od této judikatury neodchýlil, ani se nedopustil hrubého pochybení při výkladu hmotného či procesního práva. Kasační stížnost tedy svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a Nejvyšší správní soud ji proto v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl (výrok I. tohoto usnesení).

[24] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. K odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu, a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28). Stěžovatel neměl ve věci úspěch, tudíž nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci úspěch, Nejvyšší správní soud mu však náhradu nákladů nepřiznal, ačkoli to žalovaný požadoval (nárokoval blíže nevyčíslené náklady za „*písemné úkony, poštovné za zaslání spisu*“), neboť náklady vzniklé žalovanému nepřekračují rámec jeho běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (výrok II. tohoto usnesení).

[25] Stěžovateli byl usnesením tohoto soudu ze dne 5. 6. 2024, č. j. 4 As 99/2024-17, ustanoven zástupce Mgr. Zdeněk Burda, advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovený

pokračování

zástupce požádal o přiznání odměny a hotových výdajů, které ale nevyčísлил. Nejvyšší správní soud proto podle obsahu soudního spisu určil odměnu za právní zastoupení ve výši odpovídající dvěma úkonům právní služby, a to (i) převzetí věci a přípravu na zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], ve znění účinném do 31. 12. 2024, a (ii) doplnění důvodů kasační stížnosti podáním ze dne 25. 11. 2024 (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu). K odměně za úkony právní služby je třeba připočíst paušální náhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jde tedy o 2 x 3 100 Kč [§ 7, § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 2 x 300 Kč. Náhradu daně z přidané hodnoty Nejvyšší správní soud nepřiznal, neboť ustanovený advokát není v evidenci ekonomických subjektů veden jako plátce DPH. Celkem odměna ustanovenému zástupci činí 6.800 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení (výrok III. tohoto usnesení). Náklady právního zastoupení stěžovatele nese stát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 31. ledna 2025

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu